

Veel kord lompidest ja nende mõjust lamekatusele

Miks tekivad lamekatusele loigud, mis põhjustavad palju vaidlusi ja pahandust? Missuguseid reegleid tuleks silmas pidada, et minimeerida lompide tekkevõimalust, millised on nõuded katuse kalletele ja kuidas tehakse kaldeid nüüdisaegsetele lamekatustele?

ALO KARU

Ehitusekspert piirdetarindite alal, tehnikamagister
ehitaja@presshouse.ee

Enam-vähem kõik lamekatused on teatava aja jooksul pärast vihma kaetud suuremate või väiksemate, üldjuhul madalate veelompidega. Üsna sageli oleme katuseehituses olukorras, kus tellija, ehitusjärelvalve, ehitusekspert või muu huvitatud osapool keeldub katust vastu võtmast, kuna katuse pinnal on sademeveeloigud. Üldjuhul süüdistatakse selles katuse ehitajat ja objekti peatöövõtjat.

Tegelikult on katus juba projekteeritud selliselt, et lompide teke katusel on paratamatu. Sageli tuuakse lompide olemasolu katusel ettekäändeks maksimisest keeldudes. Seda eriti majandussurutise ajal, mil arendusprojektide rahastamine, müük ja jätkusuutlikkus on suure küsimärgi all. Lombid põhjustavad palju mõttetuid vaidlusi ja pingeid.

Üleminekuaeg uutele kvaliteedinõuetele

Alljärgnev püüab selgitada, miks tekivad katusele loigud, missuguseid reegleid tuleks silmas pidada, et minimeerida loikude tekkevõimalust, millised nõuded kehtivad katuse kalletele ja kuidas tehakse kaldeid nüüdisaegse-

tele lamekatustele.

Sageli oskavad huvitatud osapooled näha vaid ühte reeglit: Soome kvaliteedinõuetest RYL tulenevat, et loikude jääksügavus katusel ei tohiks olla suurem kui 15 mm. Samas ei teata või ei taheta tunnistada, et sellise tulemuse saavutamiseks kirjeldavad Soome kvaliteedinõuded RYL ja seal viidatud rakendusjuhhis RIL 107 2000 ning nüüd juba uus RIL 107 2012 tervet rida nõudeid katuse miinimumkallete, äravoolukaevude paigutuse jne kohta. Alles siis, kui kõik need nõuded on täidetud, saame rääkida 15 mm lompide jääksügavusest.

“Tarindi RYL 2000” lk 340 punkt 631.5 “Valmis hüdroisolatsioon” ütleb: “Kalded peavad olema projektikohased. Vesi ei tohi üheski kohas moodustada hüdroisolatsiooni peale üle 15 mm sügavusi lompe.” Kusjuures pangem tähele, et lompide hulk ja pindala pole määratletud.

Sama on välja öeldud ka uues “Tarindi RYL 2012-s” lk-l 291: “Kalded peavad olema projektikohased. Vesi ei tohi kusagil moodustada hüdroisolatsiooni peale üle 15 mm sügavusi lompe.”

Kuna praegu on üleminekuaeg uutele kvaliteedinõuetele ja rakendusjuhistele RYL, RIL 107 ja “Toimivat katot” (ilmub ilmselt lähiajal ja vahe-

Kokkuvõtlikult veelompidest lamekatusel

- Kokkuvõttes võib öelda, et lombid katusel mõjutavad kvaliteetse hüdroisolatsiooniga kaetud katuse toimimist väga vähe.
- Lompide mõju on pikaajaline.
- Lompide mõju hakkab avalduma siis, kui katusekate hakkab vananema ja ülekattevuugid järele andma.
- Lume- ja jääkoormuse mõju katuse veekindlusele ning kestvusele on lompide omast võrreldamatult suurem.
- Lume- ja jääkoormuse mõju katusele on paratamatu ja see ei sõltu lompide olemasolust või puudumisest katuse pinnal.
- Lompide mõju katuse vananemisele on võrreldes jää- ja lume-massiividega tühine.
- Pikaajalise kestvusega katuse saamiseks on palju olulisem kõrge kvaliteediga ja RIL 107 2012 nõuetele vastavate materjalide kasutamine, tööde teostamise kvaliteet ning korralikud Euroopas aktsepteeritavad sõlmahendused kui madalate lompide olemasolu katusel.

**Lamekatuse- ja fassaadiekspertiisid,
projekteerimine, ehitusjärelvalve, konsultatsioonid.**

51 97 89 01, alokaru@hot.ee

FOTOD: ALO KARU

2011. aasta 13. aprillil pärast lumerohket talve olid katusel veel suured kokkuvajunud lumemassiivid. Fotodelt võib igaüks ise võrrelda, kuivõrd tühised on lombid nende sajakiloste või koguni mitmetonniste lumemassiividega võrreldes.

tab välja “Toimivat katot 2007”), on siin välja toodud mõlemas esitatud nõuded. Ilmselt on meil töös veel palju projekte ja lepinguid, mis on sõlmitud eelmiste reeglite järgi ja peaaegu kõik varem ehitatud katused on samuti tehtud eelmiste reeglite järgi.

Veelompide põhilised tekkepõhjused

Seega peaksid lamekatuste kalded olema sellised, et katusele ei jääks enam kui 15 mm sügavusi veelompe. See on võimalik vaid juhul, kui katuse kalle on vähemalt 1 : 40 (RIL 107 2012), vooluteekonnad mitte üle 10 m ja äravoolude vahekaugus mitte üle 15 m. Väiksemad, kuni 15 mm sügavused lombid tekivad paratamatult. Põhjuseks eelkõige rullmaterjali ülekattevuugid, mis on katuse põhipinnast 1...6 mm kõrgemad (olenevalt materjali liigist ja paksusest).

Veelompide põhilised tekkepõhjused lamekatustel on:

1. liiga väikesed kalded (tavaliselt 1 : 80 või 1 : 60);
2. pikad vooluteed, mis tulenevad eelkõige liiga suure pindalaga äravoolu tulupiirkondadest/valgaladest

- (piirkond, kus üks äravoolukaev eemaldab katuselt sademevee);
3. voolu pikima ideaalteekonna lõikumine vertikaalse takistusega – lühim teekond katuseservast äravooluni;
4. murtud voolu ideaalteekonnad;
5. äravoolukaev paikneb vertikaalpindadele liiga lähedal;
6. katusekatte vajumid ja auru-mullid;
7. aluspinna vajumid ja ebatasasus;
8. ebakvaliteetselt teostatud kalded.

Veelompidest tulenevad probleemid

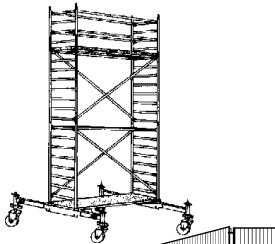
Vee kogunemiskohad on sagedased sademevee läbijooksukohad eelkõige seetõttu, et vesi püsib kaua aega ühes kohas ja kui katusekattes on mõni viga, leiab vesi selle kergesti üles. Valgus vesi ei pruugi lühemal sademeteperioodil igalt poolt läbi tulla. Samas kui katusekate on vigane, avaldub see probleem varem või hiljem ka mujal. Lombikohtades saab vea lihtsalt kiiremini kätte. Katusekatte või ülekattevuugi viga ei tähenda aga automaatselt, et terve katus tuleb ringi teha. Vigast kohta on võimalik lihtsate vahenditega ja üsna

ruttu parandada.

Veelombid on ohuks eelkõige madala kvaliteediga rullkatetele (näiteks ruberoid, tõrvapapp, klaasriidest tugikan-gaga rullmaterjalid), kus sügavamad lombid võivad tekitada katusekattele kahjustusi. Kahjustused tekivad eriti talvel, kui lombid jäätuavad.

Pikema aja jooksul (üldjuhul aastakümnete pärast) võib jää hakata lõhkuma katusekatet. Eriti tundlikud on jää mõjutustele jällegi madalama kvaliteediga rullmaterjalid. Moodsatel kvaliteetsetel katusekatetel tekib läbijooksuohut alles aastakümnete möödudes, kui kattmaterjal hakkab vananema ja materjali kaitsev kiltkivipuiste katte pinnalt eemaldub. Läbijooksuvõimalus suureneb, kui lombid tekivad riskantsematesse katuseosadesse nagu äravoolu ümbrus, neelud, läbiviigud. Loomulikult on veekindluse tagamiseks eelkõige hea töö kvaliteet, korralikult kokku sulatatud ülekattevuugid ja ülespöörded.

Lombikohtadesse kipub kogunema ka katusele sattunud tolm, liiv ja praht, mis on soodsaks kasvupinnaseks taimede. Selle vältimiseks tuleb katust igal aastal hooldada ja puhastada. ■

EHITUSSEADMED
ALUMIINIUMTELLINGUD
TERASTELLINGUD
PIIRDEAIAD
SOOJAKUD, MÜÜK JA RENT

tel 7 362 100
GSM 50 31 289
Tartu Turu 67a
www.ehitusmeister.com

Ehitusmeister Rent OÜ

Tel 661 6186

**Miks Ehitaja
lugeja ei leia siit
sinu reklaami?**